ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ համար, տարեկան 60 դրշ. վեցամսեայ 30 դրշ. Եռամսեայ 20 դրշ. — ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ համար, տարեկան 80 դրշ. Վեցամսեայ 40 դրշ. Եռամսեայ 25 դրշ. — ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ համար, Տարեկան 22 ֆր. Վեցամսեայ 11 ֆր.:

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է

ԶԵՌՔԷ 10 ՓԱՐԱ

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK

Galata, Kourchounlou han, N· 7

ԾԱՂԻԿ

ՕՐԱԳԻՐ

"زاغيك" ارمنيجه يومى وسياسى غزتەدر

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ

Կալաթա, Գուրչունլու խան, թիւ 7

ՍԱԳԱԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն թղթակցութիւն պէտք է *հակիրճ* գրուած ըլլայ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն գրութիւն ետ չի *տրուիր*:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ

ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՅ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԵ ՏԱՐԻ— ԹԻՒ 363

"ԾԱՂԻԿ" ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ

30 ՄԱՅԻՍ 1902 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԿՐՕՆԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԿԱՐԳԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆԸ

Ընդունուած է թէ «կարգապահութիւն» ըսուած բանը մարդոց ամէն դասակարգերուն համար առանց բացառութեան բարոյացուցիչ եւ օգտակար ազդեցութիւն մը ունի։ Եւ մեր՝ շատ մը բաներու մէջ ուրիշներէ նուազ յաջող դիրք մը ունենալնիս պարզապէս անոր համար է որ, կարգապահութեան ըմբռնումը չէ կրցած մուտ գտնել դեռ մեր միտքերուն մէջ եւ թուլութիւնը, մեղկութիւնը, անկանոնութիւնը տիրած են մեր գրեթէ բոլոր գործունէութիւններուն վրայ, դպրոցներէն սկսելով մինչեւ վանքերուն խորերը։ Վանքերուն մէջ, հոն՝ ուր կարգապահութիւնը իր ամէնէն խստապահանջ վիճակին մէջ պէտք էր գտնուիլ, ծուլութեան ու անգործութեան եւ հետեւաբար անկարգապահ կենցաղավարութեան մշտատեւ թանձրութիւն մը պատած է ընդհանրապէս։ Ու ճիշդ ասո՛ր հետեւանքն է որ մեր կրօնաւոր դասակարգն ալ, լայն կեանքի մը վարժուած, երբեք դիտակցութիւնը չ'ուզեր ունենալ իր ծանր պաշտօնին։ Ամէն օր պակասութիւն կայ քարոզչի, ամէն օր խնդրանք կայ առաջնորդի եւ հակառակ աղդին մնացած այնքան առատ վարդապետներուն ու եպիսկոպոսներուն, ո՛չ այդ պակասները կը լեցուին, ո՛չ խնդրանքները գոհացում կը գտնեն։ Կարգապահութեան, կրօնաւորներո՛ւ կարգապահութեան պակասին արդիւնքն է ատ միայն ու մի՛ միայն։

Ամէնքս ալ չա՛տ անդամներ դժբաղդութիւնը ունեցած ենք լսելու որ այն ինչ տեղը, այն ինչ երկրին մէջ գտնուող Հայեր, կրօնական պարտականութիւններու ու պէտքերու գոհացում տալու համար հարկ եղած միջնորդին պակասութեան պատճառաւ, դիմած են օտար եկեղեցիներ, ամուսնանալու, մկրտուելու, կամ թաղելու նպատակով։ Ու կրօնաւորները որոնց առաջարկուած է երթալ փրկել բոլոր ատոնք իրենց կրօնական զրկումներէն, անվերջանալի ու միօրինակ պատճառաբանութիւններու շարք մը սկսած են քաղել իրենց բերնէն, հիւանդութեան, անհանդատութեան, անկարողութեան եւ տակաւին կարգ մը վատուժութիւն ու անկանոնութիւն բուրող առարկութիւններ, որոնց ամէնուն խարխսը, որոնց ամէնուն իսկութիւնը լայն կեանքէ մը չզրկուելու փափաքն է։

Այս պարագան ցաւ ու զայրոյթ կը պատճառէ միանգամայն մեզ անչուշտ, ցաւ՝ անոր համար որ ժողովուրդը կը տուժէ այդպէս, զայրոյթ՝ անոր համար որ, ձրի դոյութիւն մը, ինչպէս է մեր կրօնաւորներուն, ոչ ոք պէտք է ունենայ աշխարհի վրայ։ Եւ որքա՜ն աւելի մեծ կ'ըլլան այդ ցաւն ու զայրոյթը երբ կը լսենք եւրոպացի, լատին թէ բողոքական, կրօնաւորներու աշխոյժ ու լուրջ վերաբերմունքը իրենց պաշտօնին նկատմամբ։ Չինաստանի ամէնէն ծածուկ անկիւններուն մէջ, ամէնէն հաղուագիւտ քրիստոնեաներ պարունակող գաւառներուն մէջ լատին վարդապետը կրցած է մտնել, մտած է եւ կը գործէ իր ժողովուրդին հոգեկան ու բարոյական օգուտներուն համար։ Ծուլութիւնը չ'ունենար իր քաղաքակրթուած հայրենիքէն չգատուելու, չգատուելու իր փայլուն քաղաքներէն, չքեղ ընկերութիւններէն։ Անգլիացի միսիոնարը Ամերիկէի ամէնէն մութ ծակերուն մէջ կը գործէ շարունակ առանց Լոնտոնէն չհեռանալու ապիկար մեղկութիւնով համակուելու։

Ու մենք որ, բարեբա՛ղդաբար, պէտք չունինք Չինաստաններու եւ Ամերիկեան խոր երկիրներու վրայ մտածելու, մեր կրօնաւորները, մեր եպիսկոպոսներն ու վարդապետները որոնք երջանկութիւնը ունին լատին կամ բողոքական կրօնաւորներուն պէս հեռո՛ւ հեռո՛ւ երկիրներ երթալու անհրաժեշտութենէն զերծ ըլլալու, ինչո՞ւ չեն ուզեր կեդրոնէն դուրս գտնուած Հայերը հովուելու գործն ու պաշտօնը առանց դանդաղութեան կատարել։ Ինչո՞ւ իրենցմէ, — մեր կրօնաւորներէն, — ամէն մէկը իր կամապաշտ դիւրակեցութենէն չ'ուզեր զրկուիլ, իր գլխուն վրայ ծանրացող պատասխանատուութիւններուն մէջ չթերանալու համար։

Այդ «ինչո՞ւ»ներուն միակ պատասխանն է կարգապահութեան պակասը մեր կրօնաւորներուն քով։ Այնքան ատեն որ կարգապահութիւնը մուտ չգտնէ մեր կրօնաւոր ըսուած դասակարգին մէջ, լուծում պիտի չգտնեն այն անհամար առաջնորդական, քարոզչական խնդիրները, որոնք մեր աղդային-կրօնական կեանքին ամէնէն ծանր վէրքերն են եւ պիտի մնան ալ, եթէ այս այսպէս չարունակէ։

Մեր բոլոր գործերուն մէջ կարգապահութիւն չկայ, բայց կրօնաւորներու անկարգապահութիւնն ալ չափազանց բացորոշ է ալ եւ չա՛տ մեծ սահմաններու մէջ։

ՍԱԳԱԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

Կարճ ժամանակի մէջ արդէն ճանչցուած

ԻՐ ԽՆԱՄԵԱԼ ՄԱԳՈՒՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ

կը կատարէ ամէն տեսակ տպարանական աշխատութիւններ

ԱՆՊԱՐԿԵՇՏ ՏԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

(ՆՈՐԷՆ ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ)

(ԵՐԲՈՐԴ ՑՕԴՈՒԱԾ)

«Սարկրու տղան» նորավէպին մէջ ուղղած էի երեւան բերել մեր դաւառային ընտանեկան կազմակերպութեան ու քրոջ պատիւին նկատմամբ եղբօր ունեցած մէկ շատ յատկանշանական, մէկ շատ ինքնայատուկ ու շատ ալ ասպետական ըմբռնումը որ բուն իսկ վէպին հանդոյցը կը կազմէր։ Ծնողական երդիքին տակ, հո՛ս դաւառները, չափահաս եղբայրն է որ կը ստանձնէ քրոջ պաշտպանութիւնը ու ասիկա այնքա՛ն բնական, ընդունուած սովորական իրաւունքով մը, որուն ոյժը չի դաղրիր նոյն իսկ երբ աղջիկը հարս կ'ըլլայ ու էրկան մը կը վերաբերի։ Հաղուագէպ չեն պարագաներ որ եղբայր մը իր քրոջը պատուին վրէժխնդրութիւնը ունեցած է, կամ նոյնինքն քոյրը սպաննած, գտնելով զայն բարոյական անկումի մը մէջ, գտնելով դերդաստանական ու ընտանեկան առաքինութեան դէմ դաւաճանութեան մը մէջ։ Եւ «Բուրջ արիւնը՝ եղբօր հալալ է» գործածական բառնաձեւը արդէն բացորոշ կերպով կ'ապացուցանէ թէ՝ գաւառացի ժողովուրդը մինչեւ ո՛ւր եւ ի՞նչպէս կ'ընդունի եղբօր իրաւասութեան սահմանը։ Կ'ընդունիմ սակայն թէ բարքերը հետզհետէ կը վատասեռին ու քաղաքակրթական համայնքներ կը կորսնցնեն իրենց առնական ընդդիմութենէն շատ, շա՛տ բան։

Զարմանալին այն չպիտի ըլլար հարկաւ որ Գր. Մալխաս չհասկնար «Եղբօր քրոջ վրայ ունեցած իրաւունքի» այս խրոխտ ըմբռնումը ու վեհանձնօրէն լռէր։ Բայց, իրողութիւնը հոն է որ ո՛չ միայն չ'ուզեր իր անհասկացողութեանը առջեւ նահանջել, այլ իր սոսկալի տգիտութեան բոլոր զէնքերովը զինուած՝ կը պահանջէ որ հասարակութիւնը փոխէ իր դարաւոր մէկ համոզումը, կը պնդէ թէ այդպէս բան չի կրնար ըլլալ։ Ինչո՞ւ, որովհետեւ մեղմեմ քննադատը այդպէս կը փափաքէր որ եղած ըլլար անպատճառ։

Ես չեմ կարծեր թէ իր միջավայրէն ու իր մտքի հասողութենէն վեր եղող բան մը երբ չգիտնայ մարդ, գէթ իր չը գիտնալուն գիտակցութիւնն ալ չունենայ, նոյն իսկ եթէ այդ անձը Մալխաս ալ կոչուի։ ու հիմա, կը խնդրեմ աղնիւ քննադատէն որ իր իսկ լեզուին ծայրովը վեր առնէ այն կեղծաւոր բառը՝ քանի որ չի յարմարիր մեր զրականութեան՝ ու կլլէ զայն ինչպէս որ արժան է։

Կեղծաւորը մեր զրականութիւնն է թէ Գ. Մալխասի քննադատութիւնը՝ որ վերէն վար կեղծիքով հիւսուած է, կեղծ ձեւերով ու կեղծաւորի մը հոդեբանութիւնը կը հրապարակէ։ Կեղծաւորը ա՞ն է որ իր չգիտցած խնդիրներուն վրայ դատաստանի կ'ելլէ, թէ ան որ հաւատարմօրէն թարգման կ'ըլլայ իր միջավայրին հոգիին ու անոր ըմբռնումներուն։ Կեղծիքը որո՞ւ քով է. անո՞ր որ բաց անճարակութեան մը մէջ ներքին թշնամանք մը կը մատնէ. թէ զրողի մը քով որ կեղծաւոր ըլլալու պէտքը չունէր նորավէպի մը մէջ։

Ու մտիկ ըրէք տակաւին։ Աղջկան մը համար ըսած էի թէ՝ «դեղին թոսուն տղաքը անցած տեղին ետեւէն անոր թողած չունչը կը ծծէին, իր հեռքին վրայ տաճարի մը զգուշաւորութեամբը կը կոխէին», բացատրելու համար այն բուռն բաղձանքը, այն բուռն սէրը որ կը ներշնչէր այդ գեղեցիկ աղջիկը իր գեղին տղոց. ու այս տողերուն համար է որ մեր քննադատը նորէն կը սնդէ կեղծ զգացում, անշուշտ, որ չափազանցութեամբ կը վերագրուի անոնց։ Ինչէ՞ն, ներշնչուա՞ծ գրագէտ, ինչո՞ւ, ուսկէ՞ գիտես թէ չափազանցութեամբ կը վերագրուի այդ զգացումը անոնց, իրաւունք չունինք հարցնելու թէ գէթ դուն հո՞ն էիր . . . :

Հիմա կ'անցնիմ բացատրութեան այն ներքին թելադրութիւններուն, այն համոզման որոնց ազդեցութեան տակ Սեդոն իր քրոջ վրայ ունեցած իրաւասութիւնը մոգման որոնց ազդեցութեան տակ Սեդոն իր քրոջ վրայ ունեցած իրաւասութիւնը գործադրեց, բան մը զոր Պ. Մալխաս կը յանդգնի վատութիւն բառով որակել։

Սեդոն իրաւունք չունէր լեռնցին ըսպաննել լոկ այն պարզ պատճառով որ աւելանգութիւնը բռնի պարագաներու տակ տեղի ունեցած չէր, այլ լոկ իր քրոջ կամաւոր անձնատուութեամբը, բացարձակ հաճութեամբն ու համակերպութեամբը։ Բո՛յրն էր որ վատազգի ու պիղծ սիրոյ մը անձնատուր եղած էր, քոյրն էր որ խայտառակած էր հօրենական օճախն ու անոր սրբութիւնը, քո՛յրն էր որ, կը հասկնա՞ք Պ. Մալխաս, լկտի քածի մը անսրտութեամբ հեստած էր իր ցեղին նուիրական պատուիրաններուն եւ չէ՞ր խընայած նոյնիսկ իր ծնողքին՝ որոնց մէկ ոտքը ասդին, միւսը գերեզմանէն վար կը կախուէր արդէն։ Պէ՞տք էր որ մեռնէր, որովհետեւ մեր ըմբռնումներու դատաստանին առջեւ եւ ոչ իսկ մեղմացուցիչ մէ՛կ պարագայ մը կը գտնէ։ Եթէ ինք լոկ զոհ մը եղած ըլլար ակամայ աւելանգումի մը, եթէ ինք իր սրտով, իր հոգիով ու իր համոզումո՛վ, հաւատքո՛վ առաքինի մնացած ըլլար, վրէժխնդրութիւնը լեռնականին կուրծքին պիտի ուղղուէր միայն ու միմիայն։ Արդարութիւնն ալ այսպէս չի՞ պահանջեր միթէ ու չի՞ բղխիր ժողովրդական այս սքանչելի, այս ազնուական աւանդութենէն։

Ակ դժուարութիւն քաշելու հարկ չկայ հիմա կարծեմ այս սեղմ լուսաբանութենէն ետքը բուն աչքեր թարթափել բարոյականութեան մը եւ զայն տարփողող գրութեան վրայ, ու քնաղանցական ճոռոմութեանց ելլել. հակասական է, կարծեմ, այնքան վեհանձն, որքան բարոյալից արդարութեան վարդապետութեան մը ձգտող գրականութիւն մը՝ մոլորեցնող, շփոթող, վատթարացնող, իրականութենէ դուրս եւ գիտութեան հակառակ ներկայացնել գիտնականի կոկոզանքով, եւ է՛ն ետքը կարծեմ քիչ մը ալ՝ ամօ՛թ է որ քննադատ մը այսքան յանձնապատանութեամբ սեթեւեթուած թողնէ ասպետ մը ըլլայ։

ՌՈՒԲԻՆ ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՇԱՐՈՒՆԱԿԵ՞ՆՔ...

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Շատոնցէ ի վեր ամուսնացած էին երկուքը. ու քանի մը բարձեր ալ հինցուցած ներքեւը այն զոյգ գլուխներուն, որոնցմէ մէկը մաղերու ճերմակովը եւ միւսը թունդ չէկով մը սաղաւարտուած էր։

Երկուքն ալ մութի ու լոյսի իրենց հաճոյքներէն ժամանակ ալ կրցած էին գողնալ, զաւակ մը ունենալու բաղձանքով... աղօթելու համար։ Քանի որ շատ անգամներ աղօթքը անկարողներու ամենավերջին ապաւէնը կոչուած է ըլլալ, եւ ասի մեղադրելի բան մը չէ անշուշտ ռամիկ մտքերու համար, քանի որ նոյն իսկ Սամուէլի մը եւ Յովհաննէս Մկրտչի մը հայրութիւնը աղօթքին կը վերաբերի։

Բայց հակառակ այդ ամէնուն, կինը կը մնար միշտ այն միեւնոյն քարին պէս, որուն վրայ մամուռն անգամ իր արմատը չի սփռեր. միշտ միեւնոյն նիհար կինը, ծերունի էրկան բազուկներուն մէջ, երազելէն հառաչելէն ու աղօթելէն յոգնած կինը ամէն ժամանակ, որուն վրայ ո՛ եւ է փոփոխութիւն տեսնելու յոյսը քիչ մը տարօրինակ պիտի թուէր, որչափ ատեն տարիքի անհաւասարութիւնը խոշոր անդունդ մը կը բանար կնոջ ու իր էրկան միջեւ։

Ծակաչք ու նեղսիրտ ծերուկը՝ որ շատ իւղոտ պատառ մը կլլելու փորձը ընել ուզած էր այդ կինը առնելով, օրէ օր ալ աւելի կը նեղսրտէր իր անպտուղ կեանքի օրերէն։ Բայց տեսնո՞ր էք բնաւ մէկը որ իր տունը քակէ քայքայէ ապագայ դժբաղդութեան մը համար, որ ոչ իսկ հեռք մը ոչ իսկ հաւանականութեան մը նշանը կը ցուցնէր կանխաւ։ Թող որ մարդիկ նոյն իսկ ամէնէն դէշ պայմաններու մէջ անգամ տակաւին ինքզինքնին ուժովցնելու համար կը չինեն յոյսի կախօրրանը, անոր չուանները նետելով մարմ, դալար ծառի մը ճիւղերուն, եւ կ'օրօրուին հոն, օրուան մը խաղաղ հանդիստը վայելելու համար անոր փրկարար չուքին տակ։

* * *

—«Երուսաղէմ ուխտի երթանք» ըսած էր կինը. ու ծերուկ էրիկը համակերպած էր այդ կարծիքին, զոր իբր թէ ինքը ունեցած էր կանխաւ։

—«Սրմաչ մը՛ն ալ երթանք» ըսաւ կինը, եւ էրիկը ժամ մը չէր կորսնցուցած ձեռնարկելու համար այդ ճամբորդութեան, որ իբր թէ իր կողմէն կանխորոշուած ծրագիր մը եղած ըլլար։

Ասանկով ա՛լ քար ու բլուր չէր մնացած, ուր իրենք իրենց ուխտի խնդրուածքներն ու աղօթքները ցրցքնած չըլլային։ (Զմոռնանք ըսելու թէ էրիկը բարեկեցիկ էր, քանի որ առանց այդ դրամական պայմանին կարելի չպիտի ըլլար անյարմար ամուսնութեան մը այդ լծակցութիւնը թարգմանել)։

Տարիները սակայն՝ ամուլ կը մնային այդ կնկան պէս։

* * *

Անյարմար սիրոյ այդ երկու դժբախտները երբ առանձին կը մնային,—եւ պէտք է ըսել թէ իրենց կեանքը շատ առանձին ու միօրինակ կ'անցնէր—յուսահատներու կոիւը կը մղէին իրարու հետ։

Կինը՝ իր զրացիները հարցափորձած՝ սա համոզումին տարուած էր, թէ ամուսինը անկարողութիւն ունէր, եւ այդ յանցանքին համար կշտամբանքը չէր պակսեր դժբախտ մարդուն ճակտին, եւ ոչ ալ կնոջական վրէժխնդրութեան մը սպառնալիքներ։ Բայց էրիկը ինքզինքը չքմեղելու զօրաւոր պատճառներ ձեռք բերած ըլլալ կարծած էր։ այն դեղագիրներով զորս բժիշկները իրեն յանձնած էին, իր բնախօսական կազմութիւնը լաւ մը քննելէն վերջ։

Ընտանեկան այդ ներքին դժուութիւնները հակառակ իրենց սրտմաշուք իրականութեան, տխուր վախճանի մը չէին յանդած տակաւին. ասոնցմէ ոչ մէկը եւ ոչ միւսը փորձած էր դիմում ընել Կրօն. Ժողովին անկարողութեան բանաւոր պատրուակին տակ ամուսնալուծում մը ձեռք բերելու եւ կամ այդ անկարողութիւնը դարմանելու կերպերը ուսումնասիրել տալու համար։ Այդ փորձին չձեռնարկելու զօրաւոր պատճառներէն մէկը եթէ իրարու համար իրենց տածած պաշտօնական սէրն էր, միւսն ալ ապահովաբար սա էր, որ իրենք ուրիշներու փորձառութենէն օգտուած էին, եւ հաւատքի պէս համոզուած, թէ Կրօն. Ժողովը փոխանակ իրենց ամուսնալուծումը ստորագրելու աւելի եւս պիտի պըճրոթկէր իրենց ամուսնական կապը, որ ալ այնուհետեւ կռիւներու եւ շարունակական անհամաձայնութիւններու հանգոյց մը պիտի ըլլար։

Ասկէ դատ, էրիկը արդէն իր կինը կը սիրէր խենթի պէս, եւ կինն ալ դատապարտուած էր իր էրիկը սիրել, քանի որ կը խոստանար կլորիկ գումար մը թողուլ իրեն։

Եւ արդէն, եթէ այս ամէնը գոյութիւն ալ չունենային, ո՞վ կրնայ երաշխաւորել թէ անակնկալ ամուսնալուծութենէ մը վերջ իրենք պիտի կրնային ուրիշներու հետ ամուսնանալ, քանի որ պաշտօնական շրջանակի մէջ երկուքն ալ իրար պիտի ամբաստանէին անկարողութեան յանցանքով։

Սակայն պէտք չկայ կարծեմ ըսելու թէ համբերութիւնն ալ չափ ու սահման մը ունի, մանաւանդ կիներուն մօտ, եւ անոնք եթէ երբեք բորբոքին ու բան մը մտադրեն, ա՛լ ամէն ինչ իրենց ոտքին տակ կ'առնեն կը ջախջախեն, հոգ չէ որ այդ ջախջախուելիքը ծեր էրկան մը սիրտը կամ անոր ժպտող քսակը ըլլայ։

Ասանկ վայրկեանի մը մէջ կինը վրճռուած անխոհեմութիւնը ունեցած էր իր էրկան երեսն ի վեր ըսելու։

—Կեցիր որ քեզի ցուցնեմ, թէ ես չեմ յանցաւորը։

Էրիկը չսրտնեղեցաւ անդամ այդ խօսքէն։ Կա՛մ այն էր որ սպառնալիքին առջեւ իր պահած լռութիւնը, հակացած չըլլալը կը նշանակէր, եւ կամ այն թէ կ'ուզէր հանդուրժել՝ ընտանեկան յարկի տակ կատարուելիք այդ քնքուշ խոստմնապահութիւնը . . . զաւակ մը ունեցած ըլլալու հրճուանքին մէջ մարելով կնոջական այդ խենթ սպառնալիքին բոլոր անպատեհութիւնները։

Ու նորէն առաջուան պէս զիրար կը սիրէին, իբր թէ ո՛ եւ է միջադէպ պատահած չըլլար իրենց միջեւ։

Բայց որովհետեւ հակառակ այդ խոստումին, օրերը միեւնոյն ամլութեամբ կը յաջորդէին իրարու, օր մը՝ իր կողմէն էրիկն ալ՝ անհամբեր սրտնեղութիւնով մը իր կինը կշտամբեց.

—Ինչո՞ւ չես յարգեր խոստումդ . . .

* * *

Կիները շատ ճարտարօրէն կը կարդան խօսքի մը կէտադրութիւնները, եւ մանաւանդ մարդոց հակումներն ու հոգին։ Իրականը այդ հարցումին հանդէպ, կինը ամբչցաւ, եւ զգաց թէ ստուգիւ ուշ մնացեր էր իր դերին մէջ։

Պէտք էր ուրեմն դարմանել գործուած յապաղումը։

Եւ ահա օր մը՛ն ալ ի մեծ ուրախութիւն իր էրկան՝ կինը յղի եղած էր . . .

Գտնուեցան չար լեղուներ, որոնք առկոց առակ զրոյցներ ալ կը պատմէին այդ նոյն իսկ ծերուկ էրկան ներկայութեանը. բայց անի այդ տեսակ լեղուներէ աղդուելու տրամադրութիւնը չունէր։ Ինչ որ ալ ըլլար այդ պատմութիւններուն իսկութիւնը, սա յայտնի էր իրեն համար թէ ծնողը իր կինը պիտի ըլլար։ Պատճառականութիւնը իր միտքը չէ՛ր հետաքրքրեր անդամ։

Ու հիմա ուրիշ ժամանակներէ աւելի հրապուրիչ, պաշտելի կը գտնէր իր կինը։

* * *

Եկաւ վայրկեանը այն զգայուն անզգայութիւններուն, որոնք երկունքի՞ վերջին տաղնապը կ'ախտանշէին։ Ծերունի էրիկը այն օրը տունէն դուրս չելաւ անգամ, ու մոռցաւ թէ չուկայի մարդ մը՛ն էր ինքը, խանութի եւ յաճախորդներու տէր։ Իր յատկախուցը քաշուած, վայրկենէ վայրկեան կը սպասէր՝ դրամական առատ նուէր մը ձեռքին մէջ բռնած՝ այն ցընծդուն աւետիսին, զոր պիտի լսէր դայեկին բերնէն, ծննդեանը համար ա՛յն տղուն, որ այդ օրէն սկսեալ պայմանադրապէս իրը պիտի կոչուէր աշխարհի առջեւ։ Ծերուկին զգացած ուրախութիւնը՝ սակայն՝ ոտքը ասդին, միւսը գերեզմանէն վար կը կախուէր արդէն։ Պէ՞տք էր որ մեռնէր, որովհետեւ մեր ըմբռնումներու դատաստանին առջեւ եւ ոչ իսկ մեղմացուցիչ մէ՛կ պարագայ մը կը գտնէ։ Եթէ ինք լոկ զոհ մը եղած ըլլար ակամայ աւելանգումի մը, եթէ ինք իր սրտով, իր հոգիով ու իր համոզումո՛վ, հաւատքո՛վ առաքինի մնացած ըլլար, վրէժխնդրութիւնը լեռնականին կուրծքին պիտի ուղղուէր միայն ու միմիայն։ Արդարութիւնն ալ այսպէս չի՞ պահանջեր միթէ ու չի՞ բղխիր ժողովրդական այս սքանչելի, այս ազնուական աւանդութենէն։

Ակ դժուարութիւն քաշելու հարկ չկայ հիմա կարծեմ այս սեղմ լուսաբանութենէն ետքը բուն աչքեր թարթափել բարոյականութեան մը եւ զայն տարփողող գրութեան վրայ, ու քնաղանցական ճոռոմութեանց ելլել. հակասական է, կարծեմ, այնքան վեհանձն, որքան բարոյալից արդարութեան վարդապետութեան մը ձգտող գրականութիւն մը՝ մոլորեցնող, շփոթող, վատթարացնող, իրականութենէ դուրս եւ գիտութեան հակառակ ներկայացնել գիտնականի կոկոզանքով, եւ է՛ն ետքը կարծեմ քիչ մը ալ՝ ամօ՛թ է որ քննադատ մը այսքան յանձնապատանութեամբ սեթեւեթուած թողնէ ասպետ մը ըլլայ։

ՌՈՒԲԻՆ ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ

չատ տկար էր դիմադրաւելու համար այն արբշռոտ երջանկութիւնը, զոր երկունքի բռնուած կինը՝ հակառակ իր ցաւերուն, կ'ներկնէր իր ծոցէն, երկանը բարուրանքին յաղթանակած ըլլալու միամտութիւնով։ Իր ֆիզիքական ցաւերու փոթթումները, եւ իր ջղայնականութեան դալարքը անդամ մը եւս կը չեչտէին իր մէջ երկունքին տառապանքը, որ զինքը մինչեւ մահուան դուռը կրնար հասցնել։ Ու ինքը նման այն մեռնողներուն, որոնք անդիտակից հրճուանքի մը բովանդակ վայելքը կը մտաբերեն նոյն իսկ իրենց ցաւերուն մէջ, հոգեկանօրէն ինքզինքը արթուն կը զգար իր սիրոյն մէջ ուր կը պատրաստէր իր չարաճճի ծրագիրը։ Երաշանքի մը այդ վայրկենական թափին մէջ, կ'երեւակայէր իր ամուսինը, որուն պիտի ըսէր պահ մը վերջ։

—Տեսա՞ր, որո՞ւնն է եղեր յանցանքը։

Ու կը դիտէր որ ամուսնին դէմքը ո՛չ մէկ կծկում ոչ մէկ վիրաւորանքի նշան չէր գուշակել տար իր մէջ։

Եւ այդ ծննդաբերքի յուսահատ չարչարանքէն վերջ, որուն ակնթարթի մը զոհունակութեան ժպիտը կը յաջորդէ, սենեակէն դուրս վազած էր դայեակը։ Ծննդաբեր կնոջ ամուսնին հետ դէմ առ դէմ եկան յատակասուցի սեմին վրայ։

—Այնքդլոյս էֆէնտի, ազատեցաւ . . . ։

Նուէրին ծրարը գրպանած էր, առանց ո եւ է բացատրութիւն աւելցնելու իր աւետիսին վրայ։

Խեղճ ծերուկը ժամու մը անմիտ հրճուանքէն վերջ, հազիւ կրցաւ հասկնալ թէ ազատուողը իր կինն էր, որ իր ցաւի հեծութիւններուն մէջէն, մեռած դիակ մը միայն թողած էր . . . դայեկին մատներուն մէջ, կենդանի արգանդէն։

* * *

Ցաւն ու սէրը իրարու կը նմանին, երկուքն ալ զգացումներու բուռն զարթնումէն կը ծնին, ու երկուքն ալ յաճախ բուռն անզգայութեան մը կը տանին մարդերը։ Զգացումներու կանոնաւոր վիճակին խանգարումն են երկուքն ալ, կրաւոր արդիւնքը՝ ընութեան պահանջներուն եւ մարմնի գործարանաւորութեանց պէտքերուն։ Մարդիկ ցաւին դելումները եւ սիրոյ արբշռանքը զգալ կը կարծեն իրենց մէջ այդ խանգարումներու միջոցին, մինչդեռ զգացածնին սոսկ դիմովութիւն մըն է։ Սէրը կը դիմովնէ քաղցր նեկտարով, իսկ ցաւը՝ լեղի քացախով։ Ցաւեր կան՝ սակայն՝ որոնց ծնցուցած թունաւոր արբեցութիւնը կը յանգի զուարթ կենդանութեան, եւ սէրեր՝ որոնց զուարթ կենդանութիւնը կը փոխարինուի թունաւոր արբեցութիւնով։

Ծննդական կինը՝ այդ երկու դիմովութիւններէն ալ բռնուած՝ երբ ա՛լ ապաքինութեան ճամբուն մէջ մտաւ, տեսաւ թէ իր երկանը դէմքին վրայ փոթեր մը գծուած էին։ Ի զուր իր ճակատը կ'երկընցնէր անոր ծերուկ շրթներուն, ամէն անդամուն կը տեսնէր թէ այդ չորցած շրթունքէն փոխանակ զգացուած հաճոյքի մը չոգիները ծծելու, հառաչանքի մը ցըրտութիւնն էր որ կուգար զարնուիլ իր վարդ այտերուն։

Ծերուկին սրանեղուքն ու ցրտութիւնը զինքն ալ կը կաչկանդէին օրէ օր, ու օր մը ինքն ալ ճանձրացած այդ կեանքի սառ կեղեւներէն, կնոջական փափկանկատութիւնը ունեցած էր ըսելու իր երկան ականջին.

—Զաւակ ունենալու փորձերնիս չարունակենք.

—«Շարունակենք», եղած էր ծերուկին չոր պատասխանը։

ՄԻՐԱ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ԱՆՋՆԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՂՕԹՔՆԵՐ ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲՐԵԴՈՐԻԱՅԻ ՄԷՋ

ՇԱԼԲ ՊՈՒՐԿԸՐԻ ԵՒ ՊՕԹԱՅԻ ՊԱՏԳԱՄԱԳԻՐՆԵՐԸ

ԲՐԻԻԿԷՐ ԱՆԴԼԻԱՀՊԱՏԱԿ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՊՕԷՐՆԵՐԸ

Ռոյթէրի գործակալութիւնը Թրանսվալի կառավարութեան եւ պօէր հրամանատարութեանց անձնատուութեան մասին հետեւեալը կը հեռագրէ.—

ԲՐԵԴՈՐԻԱ, 7 յունիս.—Թրանսվալի կառավարութեան ամբողջ սպայակոյտը, որուն վերջին կայանը Ռէնոսդէրքոպի մէջ էր, 50 մարդոցմով անձնատուր եղաւ։ Սդէնտրդընի պօէրներուն անձնատուութիւնը տեղի ունեցաւ Լուի Պոթայի հսկողութեամբ ամսոյս 5—7ին, կատարեալ կանոնաւորութեամբ, ամբողջովին եւ զինուորական ճշդրտութեամբ։ Լորտ Հէմիլդընն կարճ ատենաբանութիւն մը ընելով ամբողջ բրիտանական ազգին հիացումը յայտնեց պօէրներուն, իրեց ցոյց տուած կորովին համար եւ յոյս յայտնեց որ ասկից վերջն ալ թագաւորին հաւատարիմ հպատակները պիտի ըլլան։

ԼՈՆՏՈՆ, 8 յունիս.— Վէօլվէհէօքէն յունիս 5 թուականով կը հեռագրուի թէ Վանիքէրքի եւ Վանտէրմէրվէի մէջ զօրագունդերը անձնատուր եղան զօրավար Էլիզդի, որ իր սպայակոյտովը անոնց ընդառաջ գնաց։ Պրէդիֆորդի մէջ զօրավար Էլիզդ, ատենաբանութիւն մը ընելով բացատրեց պօէրներուն թէ ինչպէս ամէնէն առաջ իրենց ընտանիքներուն համար հոգ պիտի տարուի, յետոյ գնաց Իվէդի հետ դէպ ի կայարանը ուր ձի հեծած պօէրները վար առին իրենց զէնքերը։ 185 Պօէրներ անձնատուր եղան, 157 հրացաններով։ Զօրավար Էլիզդ պօէրներուն կարդաց Էտուըրտ թագաւորին մէկ հեռագիրը, որուն մէջ նորին վեհափառութիւնը պօէրներուն համար երջանիկ ապագայ մը կը մաղթէ։

ԼՈՆՏՈՆ, 9 յունիս.—Լորտ Քիչնէր կը հեռագրէ.—Զէնքընկեցութիւնը կը կատարուի գոհացուցիչ կերպով։ Ցունիս 7ին 1986 հրացաններ յանձնուեցան։ Մինչեւ այսօր ընդամէնը 4342 հրացաններ յանձնուած են։ Զօրավար Լիպէնպէրկ Քլէրքըստորբի մէջ անձնատուր եղաւ 470 պօէրներով։

Հաշտութեան կնքուելուն առթիւ Անգլիոյ ամէն կողմէ երախտագիտական աղօթքներ կը կատարուին եկեղեցիներու մէջ։ Ամէնէն ուշագրաւը Լոնտոնի Ս. Պօղոսի մայր եկեղեցիին մէջ տեղի ունեցածն է, որուն ներկայ գտնուեցան նաեւ թագաւորը, թագուհին, թագաւորական ընտանիքին անդամները, երկրին բոլոր մեծամեծները, բանակի եւ տորմիղի սպաները, ամէնն ալ համազգեստներով։ Այս մասին հետեւեալը կը հեռագրուի. —

ԼՈՆՏՈՆ, 8 յունիս. —Թագաւորական զոյգը կառքով մայր եկեղեցի գացած ատեն, քաղաքի մուտքին տեղը լորտ քաղաքապետէն եւ իր մարդոցմէն ընդունուեցաւ։ Լորտ քաղաքապետը թագաւորին ներկայացուց քաղաքին սուրը զոր Նորին Վեհափառութիւնը ձեռքը առաւ եւ յետոյ լորտին վերադարձուց։ Մայր եկեղեցիին գլխաւոր մուտքին տեղը թագաւորը եւ թագուհին ընդունուեցան կղերին եւ երգեցիկ խումբին կողմէ։ Թագաւորը եւ թագուհին եկեղեցի մտան խմբերգին երգեցողութեանց ընդմէջէ։ Թագաւորական զոյգը բազմեցէն յետոյ սկսաւ արարողութիւնը, երգերով, աղօթերգերով եւ «Փառք քեզ Աստուած»ով, ուրկէ վերջ Լոնտոնի եպիսկոպոսը քարոզ խօսեցաւ։ Արարողութեան վերջին, նորէն երգուեցաւ «Հիմա ամէնքդ ալ չնորհակալ եղէք Աստուծոյ» եկեղեցական երգը եւ ազգային երգը։ Թագաւորը կը կրէր ցամաքային մարաջախտի համազգեստը եւ փողոցներու մէջ հաւաքուած բազմութեան համակրական բուռն արտայայտութեանց առարկան եղաւ։

ԲՐԵԴՈՐԻԱ, 8 յունիս. —Այսօր հաշտութեան կնքման առթիւ, այստեղ տեղի ունեցաւ եկեղեցական արարողութիւն մը, որուն ներկայ գտնուեցան գերկոմս Քիչնէր 6000 անգլիացի զօրքերով եւ բազմաթիւ Պօէրներ։ Քիչնէր ոգեւորեալ չեչտով մը կեցցէ առաջարկեց Էտուըրտ թագաւորին համար։

Շալք Պուրկըրի եւ Պոթայի իրենց ժողովրդին ուղղած պատգամագրին վրայ հետեւեալը կը հեռագրուի. —

ԼՈՆՏՈՆ, 9 յունիս.— Շալք Պուրկըրի եւ Պոթայի իրենց ժողովրդեան ուղղած պատգամագրին մէջ հետեւեալը ըսուած է.—«Հիմա քանի որ խաղաղութիւնը կը տիրէ, դիմենք դէպ ի հոն, ուր դիմեց Աստուած կ'առաջնորդէ։ Այլ եւս իրարու ձեռք պէտք է սեղմենք, որովհետեւ նոր մեծ պատերազմ մը կայ մեր առջեւ, այսինքն մեր ժողովրդին մտաւորական եւ ընկերային բարգաւաճման ու բարօրութեան մաքառումը։ Մենք պատրաստ պէտք է ըլլանք դառնութեան ամէն զգացում խեղդելու մեր մէջ եւ մոռնալ ու ներել սրտով, որպէսզի այդ կերպով, բուժուին վերջացած պատերազմին դոսոտ վէրքերը։» Այս պատգամագիրը կը կրէ 31 մայիս թուականը եւ ուղղուած է բոլոր սպաներուն, պաշտօնեաներուն եւ քաղաքացիներուն։ Բաց նամակի ձեւը ունի գրութիւնը։ Այս բաց նամակով Շալք Պուրկըր եւ Պոթա սրտագին կերպով շնորհակալութիւն կը յայտնեն իրենց ընկերներուն, եղբայրակիցներուն եւ հայրենակիցներուն ցոյց տուած հերոսութեան եւ իրենց համար սիրելի բաները զոհած ըլլալնուն համար ու կ'աւելցնեն նաեւ. «Շնորհակալ ենք ձեզի ամէն բանի մէջ ձեր ցոյց տուած հնազանդութեան եւ պարտաճանաչութեան համար, ինչ որ պատիւ մը եւ փառք մըն է Ափրիկեան ժողովուրդին։ Ձեզի ամէնուդ խորհուրդ կու տանք, կնքուած հաշտութեան յարմարցնել ինքզինքիդ, հանդարտ ու խաղաղասէր ընթացք մը ունենալ եւ նոր կառավարութեան հանդէպ հնազանդութիւն եւ յարգանք ցոյց տալ։ Երկու Պօէր հանրապետութեանց կողմէ եղած ներկայացուցիչներով յանձնաժողով մը պիտի կազմուի, դրամական միջոցներու եւայլնի հայթայթմանց համար, ի մասին այրիներու եւ որբերու, որոնց ամուսինները եւ հայրերը աղատութեան եւ իրաւունքի կռուին մէջ վրայ տուին կեանքերնին, եւ որոնք մեր պատմութեան մէջ յաւէտ պիտի ապրին։ Մեր ամէնէն խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնենք անոնց համար որոնք սուգի մէջ են, եւ կը խընդրենք Աստուծմէ, որ իրենց ոյժ տայ, խաչը տանելու համար։ Նաեւ մեր կիներուն եւ տղոց կ'ուզենք շնորհակալ ըլլալ, որոնք այնքան արի կերպով զոհաբերութիւններ ըրին եւ դառն վիշտերու հանդուրժեցին։»

Պօէրական անձնատուութեան մասին հետեւեալ լուրերը եւս կը հաղորդուին.—

ԼՈՆՏՈՆ, 9 յունիս.—Քիչնէր կը հեռագրէ թէ, երէկ եւ առջի օրը կէս օրէն վերջ, ընդամէնը 2500 հրացան յանձնուած են, որոնցմէ 448ը կը պատկանին Բարեյուսոյ դաղթավայրի ապստամբներուն, եւ մնացեալներն ալ գլխաւորաբար Տէվէդի մարդոց։

Պերլինի կէս պաշտօնական թերթը, Լոքալանձայկը հետեւեալ կարեւոր հեռագիրը կը հրատարակէ.—

ՌՈԹԷՐՏԱՄ, 9 յունիս . — Քրիւկէր Ուոթրէֆթի իր Վիլլային վրայէն վար առնել տուաւ Թրանսվալի եւ Օրանժի դրօշակները եւ ասով, արտաքին կերպով ընդունած եղաւ անգլիական դերիշխանութեան հաստատուիլը հարաւային Ափրիկէի երբեմնի Պօէր հանրապետութեանց վրայ։

Եւրոպայի մէջ գտնուող պօէրներու մասին հետեւեալը կը հաղորդուի.—

ՊՐԻՍԷԼ, 9, յունիս.—Պօէրական օգնական Բբրի Պիչօ հետեւեալ յայտարարութիւնը կը հրատարակէ.—«Եւրոպայի պօէր պատուիրակները հաշտութեան պայմաններուն տեղեկացած են, միայն Անգլիացիներու կողմէ եղած յայտարարութիւններէն։ Այնքան ատեն որ Եւրոպայի պօէր պատուիրակները հաշտութեան բոլոր պայմանները չի տեղեկանան անոնց կողմէ, որոնք իրենց ներկայ պաշտօնը տուած են, իրենք պիտի հրաժարին ո եւ է յայտարարութիւն մը ընելէ, եւ մինչեւ Պօթայի ժամանումը պաշտօնի մէջ պիտի մնան։»

ՖՐԱՆՍԱՅԻ

ՆՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ֆրանսայի նորընտիր նախարարութիւնը Բարիզի մամուլին մէջ, զանազան դատհատութեանց առարկայ կ'ըլլայ, կուսակցական նկատումներու համեմատ։ Արմատականները եւ հանրավարականները բոլորովին գոհ կ'երեւան։ Ամէնէն աւելի դժգոհ մնացողները աղգայնականներն են, որոնք թոյն կը ժայթքեն, սակայն ասիկա մեծ կարեւորութիւն մը չունի, քանի որ նախարարութիւնը ապահով է խորհրդարանին մէջ ունեցած իր մեծամասնութեան։

Նորընտիր նախարարութեան գործունէութեան մասին հետեւեալ հեռագիրը կը հաղորդուի.—

ԲԱՐԻԶ, 8 յունիս.— Նախարարապետ Բոմպ, կէս օրէն առաջ ներքին գործոց նախարարութեան պաշտօնատունը գնաց, ուր Վալտէք Ռուսօ իրեն ներկայացուց բոլոր բաժանմանց պետերը։ Վաղը նախարարապետը գործի կը սկսի։ Վալտէք Ռուսօ իր կնոջ հետ քանի մը շաբաթուան ճամբորդութեան համար պիտի մեկնի Բարիզէն։

ԾԱԽՈՒ ԴԵՂԱՐԱՆ

Իր ամբողջ դեղերով, սպասներով, գործիքներով, կազմածքով ճոխ ու շքեղ դեղարան մը, խիստ դիւրագին պայմաններով ի վաճառ հանուած է Տրապիզոնի մէջ։ Պոլիս գտնուող վիայեալ դեղագործներու համար որոնք կը փափաքին գաւառ մը հաստատուիլ, յարմարագոյն առիթ մըն է աս ուրիկ պէտք է փութան օգտուիլ, դիմելով առուել մանրաման տեղեկութեանց համար Պահչէ Գարու Օաղտի Պագ վաճառատան պաշտօնեայ Միհրան Էֆ. Միրիճանեանի։ 2—2

ԶԵԿՈՅՑ

Տրապիզոնի մէջ «Ծաղիկ»ի բաժանորդագրուիլ փափաքողները պէտք է դիմեն մեր գործակալ Միհրան Էֆ. Տէմիրճեանի։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՕՆ.—Դալէֆիքի (Ինկիւրի) նախկին անուանուեցաւ Ալի Հայտար էֆ.։ Էլպիստանի (Հալէպ) նախկի՝ Տէվէլիի նախորդ նախկի Ահմէտ Նէճիպ էֆ.։ Մէնէմէնի (Այդընի) նախկի՝ Սալիհլիի նախորդ նախորդ նախկի Մէհմէտ էֆ.։

ՊԱՏՈՒԱՆՆԵԱՆ.—Բ. կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Պոլսոյ ֆրանսական հիւպատոս Պ. Սիլիէի. Բ. Մէճիտիէ՝ Կայս. Թիկնապահ հաղարապետ Ահմէտ Բիֆաթ պէյի եւ ֆրանսական դեսպանատան զինուորական կցորդ հաղարապետ Պ. Տիւրոնի։

Բ. կարգի Շէֆգատթ պատուանշան տրուեցաւ ֆէյի եւ կերպասի կայս. դրծարանին տեսուչ ֆէրիդ Մուհիէտտին փաշայի աղջկան՝ Բուհիէ հանըմի։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ եղեռնադատ ատեանը որոշմագիր մը հրատարակած է այսօր, որով տասը օր պայմանաժամ կուտայ Պասրայի հեռագրական եւ թղթատարական նախկին տնօրէն խոռոլարար Լութֆիի, որպէս զի այդ տասը օրերուն մէջ վերադառնայ։ Հակառակ պարագային, օրինաց դէմ անսանողը նկատուելով ի բացակայութեան պիտի դատուի, իր ստացուածքը պիտի գրաւուին եւ պիտի զրկուի քաղաքային իրաւունքէն։

ԲՍԱՆԸՀԻՆԳԻ ՁԱՓ ռուս բժիշկներ որոնք առջի օրը Օտեսայէն մայրաքաղաքս եկան պտտելու համար, չնորհուած կայս. արտօնութեամբ երէկ այցելեցին Թօփ Գափուի Կայսերական Պալատը եւ Տոլմա Պահճէի ծովեզերեայ ապարանքը։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպանատան Ս. քարտուղար անուանուեցաւ Պ. Մանսուրով, որ Զարին կողմէ Սերպիոյ թագաւորին հարանիքներուն ալ ներկայ գտնուելու պաշտօնը ունեցած է ատենին։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ դեսպան Պ. Լահովարի, որուն Պուքրէշ եւ անկից ալ Բարիզ երթալը դրեցինք, ժամաւորապէս մէկ շաբաթէն Պոլիս պիտի դառնայ թուրքերումանական առեւտրական պայմանագրութեան վերջին ձեւակերպութիւնները կատարելու համար։

ՌՈՒՍԻՈՅ ժորժ Միխայէլովիչ Մեծ-Դուքսը եւ տիկինը ընկերակցութեամբ ռուսական դեսպանատան խորհրդական Պ. Զէրպաչէվի երէկ առտու Ֆիչնէրի Պաարիարքարանը երթալով այցելութիւն տուին Ցունաց Տ. Եռաքիմ Պաարիարքին։ Ժորժ Մեծ-Դուքսը իր կէս օրուան ճաշը ռուսական դեսպանատան մէջ կատարեց երէկ։ Մեծ-Դքսուհին ու Մեծ-Դուքսին հիւրամեծար կարգուած է Ահմէտ Ալի փաշա։ Ահմէտ Ալի փաշա երէկ ժամը 8ին պալատական կառքով մը ռուսական դեսպանատունը գնաց ուսկից Ս. թարգման Պ. Մաքսիմովի հետ քարտի իշան եւ դացին Զիխաջօֆ չոգենաւը։ Պ. Մաքսիմով Մեծ-Դուքսին եւ Դքսուհիին ներկայացուց Ահմէտ Ալի փաշան։ Ցետոյ ամէնքը մէկ ցամաք ելան եւ դեսպան Պ. Զինովիէվ ալ միասին ըլլալով, կառքերով դացին Պոլսոյ կողմը ու այցելեցին Թօփղափուի Կայս. Ապարանքը եւ Կայս. Դանձարանը։ Անկից դարձեալ քարտի եկան եւ «Դամէր» չոգենաւակով դացին այցելել Պէյլերպէյի ծովեզերեայ Կայս. Ապարանքը։ Միխայէլովիչ Մեծ-Դուքսը ու Մեծ-Դքսուհին Վոսփորէ վերադարձին դացին ռուսական դեսպանատունը ուր իրենց ի պատիւ չքեղ հացկերոյթ մը տրուեցաւ երէկ իրիկուն։ Մեծ-Դուքսը եւ Մեծ-Դքսուհին դիշերը ժամը 3 ու կէսին դարձան Զիխաջօխ նաւը։ Վաղը ներկայ պիտի դանուին Սէլամլըքի արարողութեան։

ՍԻՆՈՊԻ միթէսարքի Էօմէր Շէվզը փաշա մեռեր է։

ԲԱՂԴԷՍԱՑԻՈՅ պատրիարք Էմմանուէլ Թօմա որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, երէկ կայս. Պալատ երթալով, տեսակցեցաւ Ա. քարտուղար Վահմ. Թահսին պէյի հետ։

*** Ֆրանսական դեսպանը երէկ այցելութիւն տուաւ Տ. Էմմանուէլ Թօմայի։ Կ'ըսուի թէ Էմմանուէլ Թօմա Պաարիարքը այսօր Հռոմ կ'ուղեւորի։

ԿԵՂԾ ԴՐԱՄ. —Ճիտէլի, Հիճազի եւ Իզմիտի կողմերը ձեռք անցուած Մէճիտիէներ եւ երկուքնոցներ հասկցուելով որ կեղծ են, պէտք եղած տեղերը հրամայուեցաւ անոնց շրջաբերութիւնը արգիլել։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ Բարլսրուհէ քաղաքին փամփուշտի գործարանին մէջ գտնուող իսլամ քննիչ պաշտօնեաներ Պոլիս պիտի կանչուին արքունի թնդանօթարանին մէջ պաշտօնավարելու համար, եւ իրենց տեղ ուրիշներ պիտի զրկուին։

ԳԱԱԹԻՄՈՒՆԻի նահանգին մէջ գտնաղան գիւղերու բնակիչներ իրենց կենդանիները արածելու համար պզտիկ արզաքներու կը յանձնեն, որոնք անտառներու մէջ կրակ վառելով չատ անդամ հրդեհներու ծագման տեղի կուտան։ Ձեռնհաս պաշտօնատունը պէտք եղած տեղերը հրամանագրեալ ըլլան այսուհետեւ։

ՑՈՒՆԱԿԱՆ դեսպան Իշխան Մավրոքօրտաթօ իր տիկնոջ հետ Բարիզ հասեր է։ Իշխան Մավրոքօրտաթօ Բարիզի մէջ մեռնող իր մէկ եղբօրը ժառանգութեան մասին քանի մը խնդիրներ կարգադրելէ վերջ Աթէնք պիտի երթայ եւ անկից ուղղակի Պոլիս պիտի դառնայ։

ԲԵՐԱ Էլմատաղը, Զիմէն փողոց իտալահպատակ Ճիովանիի սեպհականութիւնը եղող տունը կրակ ձգուեցաւ առջի գիշեր բայց չուտով կարելի եղաւ մարել։ Այս հրձիգութեան հակառակորդի մը գործը ըլլալը հասկցուած է

ԱՂԵԿՏՈՒՐ ՄԱՀ ՄԸ.— Իւսկիւտարի միթէսարբգութեան պաշտօնականներէն Քեազիմ պէյ, հեռագրական պաշտօնեայ Մաշուգ էֆ. եւ Ատլիէի նախկին պաշտօնեայ Մէմտուհ, առջի գիշեր ժամը երեքին Հայտար-Փաշայի մէջ լաւ մը գինովնալէ վերջ Իւսկիւտար Թօնուս Պաղը ըսուած տեղը Ալիի սրճարանը կ'երթան։ Ալի անոնց հետ խօսակցելու կը սկսի եւ կը բամբասէ Մահմուտը։ Մէմտուհ այն ատեն կը հրամայէ որ դիմացը դտնուող սրճարանին տէրը Մահմուտ Զավուշ կանչուի։ Մահմուտ Զավուշ կու գայ։ Մէմտուհ պէյ կը սկսի անոր հետ կատակել եւ տգեղ խօսքեր ալ ընել։ Մահմուտ կը բարկանայ եւ ինքն ալ կը պատասխանէ։ Բայց այն ատեն Մէմտուհ վրան յարձակելով Մահմուտ Զավուշին, դայն աղուոր մը կը ծեծէ քանի մը տեղերէն վիրաւորելու ատիճան։ Մահմուտ Զավուշ կը սկսի պոռալ։ Տղան՝ 18-20 տարեկան Իսմայիլ՝ որ հօրը խանութը կը դտնուէր, լսելով հօրը ձայնը կը վազէ եւ տեսնելով անոր վիճակը, կ'ուզէ ազատել։ Այն ատեն Քեազիմ սոսկալի կերպով կը սաստէ անոր ու «քեզ կը սպանեմ հա, լռէ՛» կը պոռայ։ Այս սպառնալիքին առջեւ Իսմայիլ կ'ինայ կը մարի։ Հայրը կը դրկէ դայն ուկառքի մը մէջ դնելով տուն տանիլ կ'ուզէ։ Բայց ճամբան երիտասարդը հօրը դրկին մէջ կ'աւանդէ իր հողին նուաղումն ազդեցութեան տակ։ Երեք դինովները ձերբակալուած են։ Սրճարանապետ Ալի հիւանդ ըլլալով առժամապարտուն զրկուեցաւ։ Այս կռիւին չարժառիթը եղած է կ'ըսուի սրճեի Ալիի ու սրճեի Մահմուտ Զավուշի միջեւ գտնուած ներքին հակառակութիւնն մը։

ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ.—Այսօրուան թուրք թերթերը հրատարակած են Շերտամարուծութեան եւ շերամի առեւտուրին բարեփոխեալ մէկ կանոնագիրը։ Այսօր տեղի չափազանց անձկութեան պատճառաւ չկրցանք ներկայացնել զայն մեր ընթերցողներուն։ Վաղուան թուով։

ԿԱՐՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Մեր թղթակցէն)

Կուսակալութեան անցեալ եւ ներկայ տարիներու՝ ոչխարաց համարողութեան բաղդատական մէկ ցուցակէն կը տեսնուի որ 232,448 դրուշի յաւելում մը կրած է այս տարուան նոյն հասոյթը. յաւելումը մասնաւորապէս Պայազիտի եւ Ալաշկերտի դաւառակներուն մէջ եղած ըլլալով, Վսեմ. Կուսակալը հեռագրով իր գոհունակութիւնը յայտնեց Պայազիտի կառավարչին։

*** *Հեծեալ ոստիկանաց հաղարապետ Քէրիմ պէյ յաջողած է ձերբակալել Լազ Շաքիր օղլի Մէհմէտ անուն աւազակը որ Թորթումի կողմերը կը գտնուէր։*

*** *Կուսակալութենէն ազդու հրամաններ զրկուեցան գաւառական իշխանութեանց որ ճամբաներու չինութեան գործը փութով առաջ տարուի ամէն տեղ նախորդ տարիներէն աւելի չատ արդիւնք ձեռք բերելու համար։ Ժամանած հեռագիրներէն կը հասկցուի թէ արդէն եռանդով սկսուած է չինութեանց եւ թէ Երզնկայի ճամբուն վրայ 712, Բասենի՝ 610 Բաբերդի՝ 124, Բլիի՝ 624, Թորթումի՝ 162 գործաւորներ ժրութեամբ կ'աշխատին։*

*** *Անցեալ Բշ. օր քաղաքս ժամանեց 7րդ կիսաբաժնի հրամանատար Մէհմէտ Միւնիր փաշա. Նորին վսեմութեան ընդառաջ դացին կուսակալ պէյը եւ քաղաքիս զինուորական ու քաղաքային բարձր պաշտօնատարները ինչպէս նաեւ Տ. Զաւէն Ծ. Վարդապետ եւ Ռչուրեան Սրբազան եւ այլ կարեւոր անձնաւորութիւններ, հանդերձ խուռն բազմութեամբ զօրաց ջոկատներու եւ ժողովրդական զինուորական ճշդրտութեամբ։ Լորտ Հէմիլդընն կարճ ատենաբանութիւն մը ընելով ամբողջ բրիտանական ազգին հիացումը յայտնեց պօէրներուն, իրեց ցոյց տուած կորովին համար եւ յոյս յայտնեց որ ասկից վերջն ալ թագաւորին հաւատարիմ հպատակները պիտի ըլլան։*

ԼՈՆՏՈՆ, 8 յունիս.— Վէօլվէհէօքէն յունիս 5 թուականով կը հեռագրուի թէ Վանիքէրքի եւ Վանտէրմէրվէի մէջ զօրագունդերը անձնատուր եղան զօրավար Էլիզդի, որ իր սպայակոյտովը անոնց ընդառաջ գնաց։ Պրէդիֆորդի մէջ զօրավար Էլիզդ, ատենաբանութիւն մը ընելով բացատրեց պօէրներուն թէ ինչպէս ամէնէն առաջ իրենց ընտանիքներուն համար հոգ պիտի տարուի, յետոյ գնաց Իվէդի հետ դէպ ի կայարանը ուր ձի հեծած պօէրները վար առին իրենց զէնքերը։ 185 Պօէրներ անձնատուր եղան, 157 հրացաններով։ Զօրավար Էլիզդ պօէրներուն կարդաց Էտուըրտ թագաւորին մէկ հեռագիրը, որուն մէջ նորին վեհափառութիւնը պօէրներուն համար երջանիկ ապագայ մը կը մաղթէ։

ԼՈՆՏՈՆ, 9 յունիս.—Լորտ Քիչնէր կը հեռագրէ.—Զէնքընկեցութիւնը կը կատարուի գոհացուցիչ կերպով։ Ցունիս 7ին 1986 հրացաններ յանձնուեցան։ Մինչեւ այսօր ընդամէնը 4342 հրացաններ յանձնուած են։ Զօրավար Լիպէնպէրկ Քլէրքըստորբի մէջ անձնատուր եղաւ 470 պօէրներով։

Հաշտութեան կնքուելուն առթիւ Անգլիոյ ամէն կողմը երախտագիտական աղօթքներ կը կատարուին եկեղեցիներու մէջ։ Ամէնէն ուշագրաւը Լոնտոնի Ս. Պօղոսի մայր եկեղեցիին մէջ տեղի ունեցածն է, որուն ներկայ գտնուեցան նաեւ թագաւորը, թագուհին, թագաւորական ընտանիքին անդամները, երկրին բոլոր մեծամեծները, բանակի եւ տորմիղի սպաները, ամէնն ալ համազգեստներով։ Այս մասին հետեւեալը կը հեռագրուի. —

ԼՈՆՏՈՆ, 8 յունիս. —Թագաւորական զոյգը կառքով մայր եկեղեցի գացած ատեն, քաղաքի մուտքին տեղը լորտ քաղաքապետէն եւ իր մարդոցմէն ընդունուեցաւ։ Լորտ քաղաքապետը թագաւորին ներկայացուց քաղաքին սուրը զոր Նորին Վեհափառութիւնը ձեռքը առաւ եւ յետոյ լորտին վերադարձուց։ Մայր եկեղեցիին գլխաւոր մուտքին տեղը թագաւորը եւ թագուհին ընդունուեցան կղերին եւ երգեցիկ խումբին կողմէ։ Թագաւորը եւ թագուհին եկեղեցի մտան խմբերգին երգեցողութեանց ընդմէջէ։ Թագաւորական զոյգը բազմեցէն յետոյ սկսաւ արարողութիւնը, երգերով, աղօթերգերով եւ «Փառք քեզ Աստուած»ով, ուրկէ վերջ Լոնտոնի եպիսկոպոսը քարոզ խօսեցաւ։ Արարողութեան վերջին, նորէն երգուեցաւ «Հիմա ամէնքդ ալ չնորհակալ եղէք Աստուծոյ» եկեղեցական երգը եւ ազգային երգը։ Թագաւորը կը կրէր ցամաքային մարաջախտի համազգեստը եւ փողոցներու մէջ հաւաքուած բազմութեան համակրական բուռն արտայայտութեանց առարկան եղաւ։

ԲՐԵԴՈՐԻԱ, 8 յունիս. —Այսօր հաշտութեան կնքման առթիւ, այստեղ տեղի ունեցաւ եկեղեցական արարողութիւն մը, որուն ներկայ գտնուեցան գերկոմս Քիչնէր 6000 անգլիացի զօրքերով եւ բազմաթիւ Պօէրներ։ Քիչնէր ոգեւորեալ չեչտով մը կեցցէ առաջարկեց Էտուըրտ թագաւորին համար։

Շալք Պուրկըրի եւ Պոթայի իրենց ժողովրդին ուղղած պատգամագրին վրայ հետեւեալը կը հեռագրուի. —

*ԼՈՆՏՈՆ, 9 յունիս.— Շալք Պուրկըրի եւ Պոթայի իրենց ժողովրդեան ուղղած պատգամագրին մէջ հետեւեալը ըսուած է.—«Հիմա քանի որ խաղաղութիւնը կը տիրէ, դիմենք դէպ ի հոն, ուր դիմեց Աստուած կ'առաջնորդէ։ Այլ եւս իրարու ձեռք պէտք է սեղմենք, որովհետեւ նոր մեծ պատերազմ մը կայ մեր առջեւ, այսինքն մեր ժողովրդին մտաւորական եւ ընկերային բարգաւաճման ու բարօրութեան մաքառումը։ Մենք պատրաստ պէտք է ըլլանք դառնութեան ամէն զգացում խեղդելու մեր մէջ եւ մոռնալ ու ներել սրտով, որպէսզի այդ կերպով, բուժուին վերջացած պատերազմին դոսոտ վէրքերը։» Այս պատգամագիրը կը կրէ 31 մայիս թուականը եւ ուղղուած է բոլոր սպաներուն, պաշտօնեաներուն եւ քաղաքացիներուն։ Բաց նամակի ձեւը ունի գրութիւնը։ Այս բաց նամակով Շալք Պուրկըր եւ Պոթա սրտագին կերպով շնորհակալութիւն կը յայտնեն իրենց ընկերներուն, եղբայրակիցներուն եւ հայրենակիցներուն ցոյց տուած հերոսութեան եւ իրենց համար սիրելի բաները զոհած ըլլալնուն համար ու կ'աւելցնեն նաեւ. «Շնորհակալ ենք ձեզի ամէն բանի մէջ ձեր ցոյց տուած հնազանդութեան եւ պարտաճանաչութեան համար, ինչ որ պատիւ մը եւ փառք մըն է Ափրիկեան ժողովուրդին։ Ձեզի ամէնուդ խորհուրդ կու տանք, կնքուած հաշտութեան յարմարցնել ինքզինքիդ, հանդարտ ու խաղաղասէր ընթացք մը ունենալ եւ նոր կառավարութեան հանդէպ հնազանդութիւն եւ յարգանք ցոյց տալ։ Երկու Պօէր հանրապետութեանց կողմէ եղած ներկայացուցիչներով յանձնաժողով մը պիտի կազմուի, դրամական միջոցներու եւայլնի հայթայթմանց համար, ի մասին այրիներու եւ որբերու, որոնց ամուսինները եւ հայրերը աղատութեան եւ իրաւունքի կռուին մէջ վրայ տուին կեանքերնին, եւ որոնք մեր պատմութեան մէջ յաւէտ պիտի ապրին։ Մեր ամէնէն խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնենք անոնց համար որոնք սուգի մէջ են, եւ կը խընդրենք Աստուծմէ, որ իրենց ոյժ տայ, խաչը տանելու համար։ Նաեւ մեր կիներուն եւ տղոց կ'ուզ

ւորական նուագախումբին ձայները ժամերով թնդացուցին օդը։

*** Քիլի Զանազէլ գիւղին մէջ բնակող Զարսանճաղցի Պետրոս Մեսրոպեան անուն մէկը իր կինը Մնուշը մեռցնելով դիակը ձգած է եղեր լճակի մը մէջ. վաստսիրտ ամուսինը ի բացակայութեան դատապարտուեցաւ տեղւոյն եղեռնադատ ատեանէն եւ կը փնտռուի խստիւ։

*** Կարնոյ Թաղապետութիւնը ամենայն փութով յառաջ կը տանի հասարակաց կոյուղիներու շինութեան ամենակարեւոր գործը. արդարեւ ասանկ բազմաժարդ քաղաքի մը մէջ, ուր ջուրն ու աղբիւրները խիստ առատ են, ամենամեծ պակաս մըն էր այդ, քանզի տուներուն մէջ մեծագոյն մասամբ հոր միայն կը գտնուի եւ կան տուներ ալ որոնք բնաւ ճեմիչ չունին. ներկայ ձեռնարկութիւնը չատ պիտի նպաստէ քաղաքին մաքրութեան եւ տուներու կանոնաւորութեան։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ

ՄԱՆՐԱԲԱՂԱՔԱՑԻՍ ՄԷՋ

Երէկ գիշեր ժամը երեքին միջոցները երկրաշարժի երկու յաջորդական այլ թեթեւ ցնցումներ զգացուեցան մայրաքաղաքիս մէջ։ Ցնցումներու միջոցին ստորերկեայ ձայներ ալ լսուեցան։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ

Երէկուան Բիւզանդիոնի մէջ պաշտպանութիւն մը կար չրջաբերականով մը ասկից առաջ յանձնարարուած Իւնիոն ընկերութեան, անոր կեանքի ապահովագրութեան պայմանները իրը ամէնէն նպաստաւոր ներկայացնելով։ Այս առթիւ Բիւզանդիոնի խմբագրութիւնը ամէնուն շահը անկողմնակալ կերպով պաշտպանողի կեղծ երեւոյթը կ'առնէ, եւ այս առթիւ քանի մը նշանաւոր տողեր կը հրատարակէ, չմոռնալով միեւնոյն ատեն, Իւնիոնը չպաշտպանող թերթերու հասցէին ալ տգեղ ակնարկութիւններ ընելու։ Մի անդամ ընդ միշտ կը յայտարարենք Բիւզանդիոնի խմբագրութեան, որ իրեն subvention տուող ընկերութեան մը շահերը պաշտպանած ատեն, զգուշանայ ուրիշներու պարկեշտութիւնը խնդրոյ տակ ձգել է, որովհետեւ այդ պարագային կրնային այդ ուրիշները, իրենց բովանդակ մերկութեամբ երեւան հանել այն բոլոր պատճառները, որոնցմով ինքը դիտէ սիւնակներով պաշտպանողականներ հրատարակել, իր ուզած անձին կամ ընկերութեան նկատմամբ։ Այսչափը բաւական է. անցնինք բուն խնդրին։

1. Սխալ է թէ ամէն կեանքի ապահովագրական ընկերութեան, Ուսումնական Խորհրդին կողմէ հրաւէր եղած է, որպէս զի իրենց պայմանները ներկայացնեն։

2. Սխալ է թէ «որ ընկերութեան պայմանք որ Ուսումնական Խորհուրդէն եւ Քաղաքական Ժողովէն հաստատուէին, նոյն այդ ընկերութիւնը հրապարակաւ, թերթերու մէջ եղած շրջաբերականով, պիտի հաստատուէր իրը ամէնէն նպաստաւոր պայմանները ունեցողը.» ատիկա վերջէն մտածուած վարպետութիւն մըն էր, ի փոխարէն ողորմելի գումարի մը, զոր Իւնիոն պատրաստ պիտի ըլլար Ուսուցչաց օգնութեան Մնտուկին վճարելու։

3. Քանի՞ հատ կեանքի ապահովագրութեան ընկերութեանց ներկայացուցիչները կանչած է Ուսումնական Խորհուրդը եւ անոնց հետ ամիսներով պայմաններուն խորհրդակցած։ Պիտի հրատարակենք չուտով անունները բոլոր այն ընկերութեանց որոնց ներկայացուցիչները հրաւէր չեն ստացած Ուսումնական Խորհրդին կողմէ, իրենց պայմանները ներկայացնելու եւ յետոյ այդ պայմաններուն վրայ իրեն հետ խորհրդակցելու։

4. Սխալ է թէ եթէ փոխանակ Իւնիոնի, ուրիշ ընկերութիւն մը բերէր աւելի նպաստաւոր պայմաններ, նոյն ընկերութիւնը պիտի գտնուէր այն դիրքին մէջ ուր այսօր կը գտնուի Իւնիոն։

5. Բացարձակ ճշմարտութիւն է թէ Ուսումնական Խորհուրդին կողմէն գաղտնի պահուեցան պայմանները, հակառակ մեր քանիցս հրապարակաւ գրածներուն թէ Ուսումնական Խորհուրդն եւ Իւնիոնի միջեւ եղած պայմանները պէտք է հրապարակուին եւ հակառակ խմբագրութեանս նոյն իսկ բերանացի դիտողութեանց Ուսումնական Խորհրդոյ այն տեսակ անդամներուն, որոնք պայմանները քննելու պաշտօն ունեցող յանձնախումբին մէջ ալ եղած են։ Եւ այսպէս պայմանները գաղտնի պահուեցան նոյն իսկ մինչեւ չրջաբերականին հրատարակութիւնը, մինչդեռ այդ հրատարակութենէն չատ առաջ պէտք էր որ Ուսումնական Խորհուրդին կողմէ թերթերուն զրկուէր պայմաններու ամբողջութիւնը, ինչպէս յետոյ բոլոր թերթերուն զրկուեցաւ չրջաբերականը։

6. Բոլորովին տարակուսելի է սա կէտը թէ, Պոլսոյ մէջ կարելի չէր գտնել ուրիշ ընկերութիւն մը որ աւելի նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրէր ուսուցիչներուն կեանքը։ Խմբագրութիւնս սկսած է ուսումնասիրել մայրաքաղաքիս մէջ ներկայացուած կեանքի ապահովագրական ընկերութեանց պայմանները եւ հետզհետէ պիտի հրապարակէ իր ուսումնասիրութեանց արդիւնքը, հաստատելով թէ ուսուցիչներու կեանքը ապահովագրելու համար Իւնիոնի ցոյց տուած եւ տոքթ. Թորգոմեանի ատենապետութեամբ գումարուած Ուսումնական Խորհրդին կողմէ ընդունուած պայմանները ամէնէն նպաստաւորները չեն։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ ԳՈՐԾԵՐ

Էրմէքքեեանի խնդիրը.—Գաւառական ժողովոյ նիստը.—Երկու անդամներու նիստին մեկնումը.—Պարսաւանաց (?) քուէ.—Պակասող ժողովականներու ընտրութիւնը։

(Մեր մասնաւոր թղթակցէն)

ՏՐԱՊԻԶՈՆ, 20 Մայիս 902

Ծանօթ է ձեզի թէ տեղւոյս Գաղ. Ժողովը ոչ պաշտօնապէս գումարուելով Էթմէքճեան էֆ.էն անձամբ բացատրութիւններ ստացաւ 60 ոսկիի զեղծումի խնդրին նկատմամբ, եւ թէ այդ բացատրութիւնները ստանալէն վերջ համոզում գոյացուց որ արդար է Էթմէքճեան էֆ.։ Արդ, երբ գաւառ. ժողովէն ընտրուած քաղ. ժողովը կը հասկնայ ու կը խոստովանի թէ Էթմէքճեան էֆ.ի կողմէ տրուած բացատրութիւնները այնչափ համոզիչ ու հիմնաւոր են որ եթէ երբեք կանխաւ տրուէին՝ գոյութիւն չպիտի ունենար զայն դատապարտող ամբաստանութիւնը եւ անոր հեւեւութեամբ տրուած վճիռը, ու երբ Էթմէքճեան էֆ.ի «Ծաղիկ»ի մայիս 9ի թիւին մէջ երեւցած նամակէն ու մեր ցարդ գրածներէն կը տեսնուի թէ ինք անկողմնակալ մարդոց առջեւ բացատրութիւններ տալէ չէ խուսափած ու զայն խնդրած է, բայց Գաւառ. ժողովն է որ հետեւելով մէկ-երկու՝ Էթմէքճեան էֆ.ի ակնյայտնի թշնամի անձերու՝ կրկին չէ ուզած լսել զինքը, ու տուած է իրեն համար ամօթալի այդ վճիռը, մարդ ուղղակի արդահատանք մըն է որ կը զգայ ատոնց համար։ Եւ այս ամէնէն վերջ մարդ մի՞թէ իրաւունք չունենար դարձեալ անուանելու զայն հապճեպ, անխորհուրդ ու կրքերու, անճնական նաշիւներու արդիւնք եղող որոշում մը։

**** Մայիս 15 դ. օր, գաւառ. ժողովը կը գումարուի եկեղեցւոյ չինութեան համար վերջնական որոշումը տալու։ Այս անգամ ժողովին ներկայ կ'ըլլան նախկին ժողովականներէն բացակայ զրաննուող Խաչիկ էֆ. Արսլանեան եւ Արմենակ էֆ Սօմունճեան։ Նախորդ նիստերու արձանագրութիւնները երբ կը կարդացուին, Արսլանեան էֆ. խօսք կ'ուզէ դիտողութիւն մը ընելու (Էթմէքճեանի մասին եղած արձանագրութեանց համար) սակայն խօսք չին տար, ըսելով որ նախկին նիստերուն ներկայ չգտնուող մը իրաւունք չունի արձանագրութեանց մասին դիտողութիւն մը ընելու։ Արսլանեան էֆ. իր ժողովականի իրաւունքով բողոքել կ'ուզէ իր բացակայութեան եղած նիստի մը մէջ կատարուած օրինազանցութեան մը համար։ Սակայն ատենապետը դարձեալ կ'ըսէ թէ միաձայնութեամբ որոշուած այդ խնդիրը վերջացած ըլլալով ոեւէ դիտողութիւն կարելի չէ ընել։ Արսլանեան էֆ. «քանի որ դուք ժողովականի մը խօսելու իրաւունքը չէք ուզեր յարգել, ես չեմ կրնար հոս մնալ» կ'ըսէ ու կը հեռանայ։ Ատկէ վերջ քաղ. ժողովոյ ատենապետ Կայծակ էֆ. Արսլեան եւս դիտել կու տայ թէ արձանագրութեան մէջ՝ «միաձայնութեամբ ընդունուած է Էթմէքճեանի գատապարտութիւնը», գրուած է, սակայն ինք (Արսլեան էֆ.) համամիտ չէ՝ գտնուած։ Այս դիտողութիւնն ալ զանազան խօսքի վարպետ դարձուածքներով կը մարեն, ու երբ թոյլ չեն տար որ պնդէ այդ մասին, Սօմունճեան էֆ. խօսք կ'ուզէ բայց միեւնոյն պատճառով կը մերժուի։ Այս վերջինը ասոր վրայ դիտել կու տայ թէ եղած օրինազանցութեան մը համար իր ձայնին հետ կը լռեցնեն եւ ժողովականի մը կարեւոր դիտողութիւնը եղած սխալ արձանագրութեան մը համար։ Ցետոյ կ'ըսէ թէ կ'արժէր որ լուսաբանուէր թէ Էթմէքճեան էֆ. միաձայնութեամբ դատապարտուած է թէ . . . Բայց դիւանը չի թողուր որ շարունակէ ու վարդապետը փրփրած կը սկսի ալ իր սովորական զերը, զայրոյթ, նախատական խօսքեր, եւ այլն։ Սօմունճեան էֆ. ալ երբ կը տեսնէ որ գործը կրկին կրքի կը թափուի ու չէն թողուր որ խօսի, ստիպուած կ'ըլլայ հեռանալ, ըսելով որ «Դուք մեր հոգեւոր հովիւը պիտի ըլլաք, բայց փոխանակ արդարադատութեամբ հաշտարար ընթացք մը բռնելու, իմպարզ դիտողութիւններս իբր վէճի խօսքեր կ'ամբաստանէք, ու կրքով խօսելով թոյլ չէք տար որ մեր իրաւացի դիտողութիւնները ընենք. մեզ այս ժողովին մէջ գործ չի մնար ընելիք։»*

Ասոնց հեռանալէն վերջ վարդապետը եւ անդամ մը (գժուար չէ գուշակել Կարապետ Դերձակեանը ըլլալը) կ'առաջարկեն պարսաւանաց քուէ տալ այդ երկուքին. բայց այդ հրաւէրին չատ քիչերը կը պատասխանեն ու դիտողութիւն ալ կ'ըլլայ թէ ինչ հարկ այդ տեսակ բանի մը, որմէ Դերձակեան էֆ. արդար զայրոյթով մը (!) դրգռուած, անպատուուած զգալով իր ժողովականի արժանապատուութիւնը, դերասանական ձեւերով ոտքի կ'ելլէ, կը փրփրի, ամօթ կ'ըսէ որ ուրիշներ մեր ժողովը կ'անպատուեն ու մենք չենք կրնար մեզ պաշտպանել զանոնք պատժելով, եւայլն եւայլն. ալ չեմ կրնար այս ժողովին մէջ մնալ ու մեկնիլ կը ձեւացնէ, սակայն ուրիշներու ստիպման վրայ կը նստի։ Ատոր ոյժ կու տայ եւ վարդապետը՝ իր իրաւունքները յիշելով (չեմ գիտեր քանիերորդ անդամը ըլլալով) ու պոռալով թէ սանկ պիտի ընէ, նանկ պիտի ընէ։ Այդ աղմուկին մէջ վերջապէս կը տրուի յիշեալներուն համար պարսաւանաց քուէ մը, որ սակայն ընդհանուր զժգոհութեան պատճառ եղած է։

*** Այս ամսոյ 26ին կիրակի օրը տեղի պիտի ունենայ պակաս 10 ժողովականներու ընտրութիւնը. 7ը հինէն պակաս մնացածները, 2ը պաշտօնէ դադրեցուցուածները՝ Էթմէքճեան էֆ. եւ Գասպար էֆ. Խանէտանեան որ չորս անդամ ժողովին ներկայ գտնուած չըլլալուն կը դադրի ժողովականութենէ . . . ու ընտրելիութենէ իսկ (աս ալ նոր կանոն արդեօք)։ Իսկ միւսն է պարսաւանաց քուէի տակ իյնող Արսլանեան էֆ.։ Դալով Սօմունճեան էֆ.ի՝ կիրասոնի ներկայացուցիչ ըլլալով իր մասին որոշում մը չէ եղած։ Այս անգամ հրաւիրագրեր զրկուած են անոնց միայն որոնք պիտի կրնան քուէ տալ. իսկ անոնք որոնք այդ թուղթէն չունին, բնաւ իրաւունք չունին դժգոհելու, նոյն իսկ եթէ ընտրելու ամէն իրաւունք ալ ունեցած ըլլան։*

Պանտրմա-Պալըքէսէրի Տեղապահ Տ. Թաթուլ վարդապետ երէկ Քաղաքական Ժողովին ներկայանալով, Վիճակին դրծերուն վրայ տեղեկութիւններ տուաւ։ Քաղ. Ժողովը որոշեց Խառն Ժողովին մէջ նկատառութեան առնել այդ խնդիրները։ Այս մասին Պատրիարքարանէն տեղեկութիւն կու տան մեզ թէ ուրիշ վարդապետ մը պիտի նշանակուի իբր Տեղապահ Պանտրմա-Պալըքէսէրի։

×

Պէշիկթաշի եկեղեցիին Թաղ. Խորհուրդը իր պաշտօնավարութեան քառամեայ չրջանը աւարտած նկատելով, ըստ օրինի խմբովին հրաժարական տուած էր։ Պատրիարքարանը սակայն նկատելով որ Թաղ. Խորհուրդին պաշտօնավարութեան չրջանը օգոստոս ամսոյ վերջը կը լրանայ եւ հիմա, գիւղացնցութեան պատճառաւ նոր ընտրութիւն կատարելը դժուար է, յորդորեց Թաղ. Խորհուրդը որ մինչեւ սեպտեմբերի սկիզբը շարունակէ իր պաշտօնը։

×

Պայազիտի Առաջն. Տեղապահ Պալեան Էմմանուէլ վարդապետի պաշտօնը վաւերացնող Կայս. Պէրաթը Պատրիարքարան յանձնուած ըլլալով, Պալեան վարդապետ յառաջիկայ շաբթու կը մեկնի իր պաշտօնատեղին։

×

Բալուի առաջն. փոխանորդ Սուրէն քահանայ Պատրիարքարանէն վերսին խնդրած էր որ առաջնորդական ընտրելիներու ցանկ մը զրկուի, ըստ որում Բալուի վիճակը կը պահանջէ որ վիճակաւոր առաջնորդ մը ունենայ։ Սուրէն քահանայ կը յայտարարէր որ եթէ ընտրելեաց ցանկը չփութացուի, պիտի ստիպուի ինքն ալ հրաժարիլ։ Պատրիարքարանէն այս մասին տեղեկութիւն կու տան մեզ թէ մօտաւոր ապագայի մը մէջ պիտի զրկուի խնդրուած ընտրելեաց ցանկը։

×

Խասգիւղի Թաղ. Խորհուրդը պատասխանելով պատրիարքական պաշտօնագրին՝ որով կը յանձնարարուէր Խորհրդոյ վիճակը յայտագրել, ծանուցեր է թէ Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն վեց հոգի հրաժարած են եւ թէ եկեղեցւոյն ու զպրոցին հոգերը ամբողջովին երեք հոգիի վրայ կը մնան։ Այդ առթիւ Թաղ. Խորհուրդը խնդրեր է որ անդամ նշանակուին Տոքթ. Յակոբ Քէմհաճեան, Յակոբ Կիւլճեան, Գրիգոր Պալըգճեան, Մկրտիչ Ցըրէնկեան եւ Գրիգոր Ադամեան էֆ.ները։

×

Պաղտատի պատր. փոխանորդ Անոյշեան Գաբրիէլ վարդապետ իր պաշտօնը հաստատող Կայս. Պէրաթը անձամբ յանձներ է տեղւոյն Կուսակալին, եւ մեծ համակրութեամբ ընդունուեր է Ն. Վսեմութենէն։

×

Տնտեսական Խորհուրդը երէկ գումարուեցաւ եւ ի մէջ այլոց զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։

Տնտեսական Խորհուրդը ի լրոյ տեղեկանալով որ Պալաթի Թաղ. Խորհուրդը Էտիրնէ Դարուի Աղդ. գերեզմանատունը որմափակելու ձեռնարկած է եւ այս նպատակաւ գումար մըն ալ տրամադրած է առանց Տնտեսական Խորհրդոյ գիտութեան, ինչպէս կը պահանջէ Օրէնքը, որոշեց բացատրութիւն պահանջել տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդէն։

Մայր Եկեղեցւոյ Դպրաց Դասուն 14 ամսուան մատակարարութեան հաշուեցոյցը՝ սկսեալ 1900 տարւոյ յունուար 1էն ցվերջ փետրուարի 1902 տարւոյ, ըստ օրինի Ս. Պատրիարքին մատուցուած եւ Ն. Սբբազնութեան կողմէ Տնտեսական Խորհրդոյ յանձնուած էր ի քննութիւն։ Խորհուրդը յանձնեց այդ հաշիւները կեդրոնական համարակալին ի նախաքննութիւն եւ ի տեղեկութիւն։

Գուզկունճուղ-Իճատիէ Թաղ. Խորհուրդը՝ տեղւոյն Ներսէսեան եւ Երմոնեան երկսեռ վարժարանաց չէնքին թաղին ժողովրդեան հետզհետէ ստուարանալուն հետեւանօք ազգային մանկուոյն խիստ անբաւական դառնալը յայտնելով, անհրաժեշտ համարած էր ընդարձակել վարժարանին չէնքը յաւելուածական մասի մը շինութեամբ եւ խնդրած էր այս մասին հարկ եղածը՝ ի գործ դնել։ Խորհուրդը ըստ յանձնարարութեան Ս. Պատրիարքին, ուշադրութեան առնելով մատուցուած յայտագիրը յանձնեց զայն անդամակիցներէն Տանձիկեան էֆ.ի՝ այս մասին հարկ եղած նախաքննութիւնը կատարել տեղւոյն վրայ եւ արդիւնքը ներկայել Խորհուրդին ի պարտ ու պատշաճ անօրինութիւն։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՑՍՕՐՈՒԱՆ

ԹՈՒՆՈՒՋ, 11 յունիս. —Սիտի Ալի՝ Պէյ Թունուզի, մեռաւ այս առտու։ Ծնած էր 1817 օգոստոս 14ին։ Պաշտօնի անցած էր 1882 հոկտ. 28ին։ Յաջորդը պիտի ըլլայ իր որդին՝ իշխան Մուհամմէտ որ ծնած է 1854 յունուարին։

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիական իշխանութիւնները ձերբակալեցին Իտալիոյ եւրեպիսկոպոս Պ. Արթիւր Լէյնը՝ որ Անգլիացոց դէմ կռուած էր Պոէրներուն հետ։ Պ. Լէյնէ ձերբակալուեցաւ Նիւնավէնէն նաւ նստած միջոցին։ Ենթարկուած է մանութեան ամբաստանութեան։

ՊԷՐԼԻՆ. —Զարին եւ Վիլհէլմ կայսեր Ռէվէլի մէջ ունենալիք տեսակցութեան ներկայ պիտի գտնուին կոմս Պիւլով եւ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար կոմս Լամստորֆ։ Տեսակցութեան մեծ կարեւորութիւն կը տրուի։

ՄԱՏՐԻՏ. — Կը ծանուցուի թէ մօտ ատենէն Մարի Թերէզ իշխանուհին պիտի ամուսնանայ Ցունաստանի Նիքոլա իշխանին հետ։

ՎԻԵՆՆԱ. — Արդարութեան գործոց նախարարը հրաժարեցաւ առողջական պատճառներով։

ՊՐԻՍԷԼ. — Պելճիգայի թագուհին սրտի հիւանդութենէ մը բռնուած է թէեւ, բայց վիճակը առայժմ ոեւէ երկիւղ պատճառելէ հեռու է։ Մեծ զգուշութիւններ ձեռք առնուած են։

ՍԻՊԻԼԼԷՆՕՐԹ. —Սաքսոնիոյ թագաւորին վիճակը չէ փոխուած։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԳ. — Ֆրանսայի նոր նախարարութեան վրայ խօսելով, «Ժուռնալ տը Սէն-Բեռերսպուրկ» կ'ըսէ թէ, Ֆրանսայի արտաքին քաղաքականութիւնը ո՛եւէ կերպով չպիտի փոխուի, նկատելով որ Պ. Տելքասէ միշտ արտաքին գործոց նախարար կը մնայ։

—Ֆէրտինանտ իշխանը՝ ընկերակցութեամբ Պ. Տանէվի եւ զօրավար Բարրիքովի, այսօր գնաց Ս. Պետրոս եւ Պօղոս Մայր եկեղեցին, եւ աղօթեց։ Իշխանը յետոյ այցելութիւն տուաւ կայս. ընտանիքին անդամներուն եւ այլ եւ այլ դեսպանատանց։ Ցորեկին, պուլկարական գործակատարութեան չէնքին մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ իշխանին՝ որ բաժակառով մը շնորհաւորեց Թաթանիա մեծ դքսուհիին ծննդեան տարեդարձը։ Իքնատիէվ կոմսը յետոյ բաժակ պարպեց ի պատիւ իշխանին։ Իշխանը ընդունեց նաեւ Բեռերսպուրգի քաղաքապետին եւ պատգամաւորութեան մը այցելութիւնը։ Քաղաքապետը նուէրներ յանձնեց իշխանին՝ իր որդւոյն Պորիս իշխանին համար։ Իրիկունը՝ իշխանին ի պատիւ հացկերոյթ մը տրուեցաւ Բէթէրհոֆի պալատին մէջ։*

ՎԻԵՆՆԱ.—Խորհրդարանին մէջ, նախարարապետ Պ. Քէօռպէր՝ մամլոյ նոր օրէնքին առթիւ ճառ մը արտասանեց՝ որ չատ ծափահարուեցաւ։ Նախարարապետը հետեւեալ կերպով վերջացուց իր ճառը։— «Կառավարութիւնը նորէն խորհրդարանին առիթը տուաւ պտղալիր աշխատութեան մը. խորհրդարանին կը մնայ զայն յաջողելի մը յանգեցնելու գործը։ Կառավարութիւնը իր պարտականութիւնը կատարեց»։ (Բուռն ծափահարութիւններ)։ Լրագիրները կ'արձանագրեն զրոյց մը՝ որ կը հաւատէ թէ անպաշտօն նախարար Պ. ը Ռէզէք պիտի հրաժարի մօտ ատենէն։

ՀԱՄՊՈՒՐԿ.—Պ. Վալտէք-Ռուսօ հոս հասաւ։ Շաբաթ կը մեկնի դէպ ի Նորվէկիա։

ՊԵՐԼԻՆ.—Ռայխսթակին նիստերը յետաձգուեցան մինչեւ օգոստ. 14։

ԻՄՄԱՅԻԼԱ.—Յունիս 1էն մինչեւ 10, 102 նաւեր անցան Սուէզի Ջրանցքէն։ Հասոյթ 2,740,000 ֆրանք։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ՊՐԻՍԷԼ, 11 յունիս.—Զրոյց կայ թէ Տքթ. Լէյտի թելադրութեամբ Գերմանիոյ, Աւստրիոյ, Հոլանտայի եւ Պելճիգայի մէջ Պոէրական ակումբներ կազմուած են Հարաւ. Ափրիկէի մէջ խռովութիւն ձգելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բրեգորիայէն կը հեռագրեն թէ զինուորական իշխանութիւնը՝ հանքերուն արտադրութիւններուն վրայ դրուած 5% տուրքը ջնջած է, բայց 10% տուրք մը հաստատած է ոսկիի հանք պարունակող հողերուն համար։

ԼԵՄԱՆ ՀԱՆԸՄԻ ԴԱՏԸ

ՈՃԻՐ ԹԷ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

(ԵՐԿՐՈՐԴ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ)

Երէկ եղեռնադատ ատենին առջեւ կատարուեցաւ դատավարութիւնը Թուրչուճի Հասան էֆ.ի որդւոյն Հաֆըզ Իպրահիմի որ ամբաստանուած է իբր ոճրագործը անցեալ մարտ ամսոյ 18ին Ունգբանի, Ազապլը Թաղին մէջ բէվոլվէրի հարուածներով սպանուող իր կնոջ եւ զինուորական բժիշկ հազարապետ Իհսան պէյի աղջկան Լէման հանըմի։

Այս ընտանեկան յուզիչ առասին դատավարութիւնը ունկնդրելու համար ամէն հասակի եւ ամէն դասակարգի մարդիկ խուռն բազմութեամբ մը դատարան փութացած էին երէկ։ Ժամը 5ին քառորդ մնացած, նախագահը Վսեմ. Հիլմի պէյ դատարան մտաւ իր հետ ունենալով դատական մարմինը որ հետեւեալն էր.—

Անդամները.—Հաճի Շահին էֆ., Հիլմի պէյ, Հաճը Հագդը պէյ, Յովհ. պէյ Զիրաք Թորոսեան։ Ընդհ. դատախազ.—Վերաքննիչ ատենին ընդհ. դատախազի Ա. օգնական Հայտար պէյ։ Պաշտպան փաստաբան.—Վռամշապուհ էֆ. Մանուկեան եւ Հիլմնի պէյ։

Նախագահին դիմաց իր յատուկ տեղը գրաւած էր ամբաստանեալը, 18-20 տարու երիտասարդ մը, Հաֆըզ Իպրահիմ, որուն միւս կողմը ընդհ. դատախազին մօտ նստած էր անձնական դատախազ՝ բժիշկ հազարապետ Իհսան պէյ, Լէման հանըմի հայրը։ Ներկայ էր նաեւ ամբաստանեալին հայրը Թուրչուճի Հասան։

Ժամը 5ին 10 վայրկեան մնացած դատավարութիւնը սկսաւ սա՛ կերպով։ Նախագահ պէյը խօսքը ամբաստանեալին ուղղելով հարցուց.—

ՆԱԽԱԳԱՀ.—Ինձի՞ նայէ Իպրահի՛մ, դուն անցեալ դատավարութեան մէջ ըսած էիր թէ ըմպելիք չես գործածեր։ Աղօթք կ'ընե՞ս։

ԱՄԲԱՍՏԱՆԵԱԼ ԻՊՐԱՀԻՄ.—Երբեմն։

Ն.—Շատ աղէկ։ Դէպքէն առաջ ցորեկը աղօթք ըրի՞ր։

Ա.—Առտուան աղօթքը միայն ըրի ան օրը։

Ն.—Ըսիր թէ ժամը լինուկէսին ճաշեցիր, ո՞ւր ճաշեցիր։

Ա.—Տունը։

Ն.—Շատ աղէկ, վերջը դուրս ելլելուդ քանիրո՞ն վերադարձար։

Ա.—Խանութ դացի, յետոյ ժամը մէկին ատենները դարձայ։

Ն.—Նաթսրի՞ աղօթքդ ըրիր, չէ՞։

Ա.—Ո՛չ, չըրի։

Ն.—Ապտէ՞սդ ալ չառիր։

Ա.—Այո՛, չառի։

Ն.—Անցեալ անգամ ըսած էիր թէ, Լէման նախ քեզ իր սենեակը պառկեցնել ուզելէ յետոյ, «Դնա՛ քու սենեակդ պառկէ» ըսեր է, ասիկա նախատինք մը չէ՞ քեզի։

Ա.—Ո՛չ, անկողինը ձգուած չըլլալուն համար այսպէս եղաւ։

Ն.—Բայց ասիկա ձեր մէջ պաղութիւն մը ըլլալուն ապացոյց մը չէ՞։

Ա.—Ո՛չ էֆէնտիմ։

Ն.—Անցեալ անգամ դարձեալ, ըսած էիր թէ Լէման հանըմ երբեմն բէվոլվէրին կը նայէր եւ թէ բէվոլվէրը ապահովութեան բլթակ չունէր։ Ըսած էիր թէ ասկէ առաջ անգամ մը Լէման Հանըմի առջեւ քաշած ըլլալուդ համար գիտէր թէ ինչ է ապահովութեան բլթակը։

Ա.—Այո, այդպէս ըսի։

Ն.—Դիտէ՞ր թէ ինչպէս պէտք է կոխել անոր վրայ որպէսզի կրակ առնէ։

Ա.—Դիտէր։

Ն.—Դուն բէվոլվէրին բլթակը ո՞ր մասովդ կը քաշես։

Ա.—Աջ ձեռքիս ցուցամատովը։

(Դարձեալ)

ՅԵՂԵՏ ՎԿԱՅՈՍ

ԵՎԵՎԱՍԱՐԴԻ ԵԱՍՈՂ

ՅՈՒՍԻՍԻՍԵՐ ՈՒՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Ս.

ԳՈՂՅՈՒ

—Հարկ չունի՞ մի՛ ասել... ոչխարս... —Ֆրանսերեն մի՛ խոսիր, ասա՝ վա՛ Տա, ինչպես ինձի դիմաց նստած մարդը, հոմանշվի՞ ես։ Ես ինչպես ինձի դիմաց նստած մարդը, ոչխարս... Ֆրանսերեն մի՛ խոսիր։

—Ես, ինչպես ասացի, ոչ մի բան չեմ հասկանում։

—Ինչպե՞ս։